

REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL HÎNCEȘTI

MD-3400, mun. Hîncești, str. M. Hîncu, 126
tel. (269) 2-20-48, fax (269) 2-20-57,
E-mail: consiliul@hincesti.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
РАЙОННЫЙ СОВЕТ ХЫНЧЕШТЬ

MD-3400, мун. Хынчешть, ул. М. Хынку, 126
тел. (269) 2-20-48, факс (269) 2-20-57,
E-mail: consiliul@hincesti.md

DECIZIE
mun. Hîncești

din 21 decembrie 2018

nr. 08/04

“Cu privire la examinarea Raportului anual consolidat privind realizarea Planului de acțiuni referitor la controlul financiar public intern pe entitățile publice ale r-ului de nivelul II pentru anul 2017”

În conformitate cu art. 29 lit.e) din Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern, Ministerul Finanțelor este responsabil de elaborarea și monitorizarea politicilor în domeniul CFPI și prezintă Guvernului spre examinare, pînă la data de 01.06 a fiecărui an, Raportul anual consolidat privind controlul financiar public intern în baza rapoartelor organelor APC, APL, alt.

Conform prevederilor art.5 din Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern, pct.3 a Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2014-2017, aprobat în temeiul Hotărîrii Guvernului nr.1041 din 20.12.2013, **Decizia Consiliul Raional Hîncești nr. 02/12 din 05.03.2014** „ Cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru implimentarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern în autoritățile administrației publice locale de nivelul I și II ale raionului pentru anii 2014-2017”, toate entitățile publice din raionul Hîncești ale organelor APL de niv.II au fost obligate să aprobe, să monitorizeze, să execute activitățile preconizate, precum și anual să elaboreze Rapoarte privind realizarea Planurilor de acțiuni pentru implimentarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern.

Rapoartele elaborate pentru an.2017 au fost prezentate în mod corespunzător APR din cadrul CR, fiind analizate, generalizate într-un raport consolidat conform cerințelor și ulterior expediat Ministerului Finanțelor în baza circularei nr.14-11/9 din 12.01.2018.

Raportul desfășurat în formatul solicitat și prezentat MF în termenul stabilit pînă la 01.03.2018, se anexează și este parte componentă la Decizie.

În conformitate cu art.16(2), 29 lit.e) din Legea nr.229 din 23.09.2010 privind controlul financiar public intern, pct.3 a Deciziei Guvernului/Prim-Ministrului RM nr.5 din 20.07.2018 cu privire la examinarea Raportului consolidat privind controlul financiar public intern de către entitățile publice pentru an. 2017, **în rezultatul examinării Raportului anual consolidat privind realizarea Planului de acțiuni referitor la controlul financiar public intern de către entitățile publice de nivel.II din r-nul Hîncești pentru an. 2017, precum și în temeiul art.art.43 alin.(2); 46 alin.(1) din Legea nr. 436-XVI din 28.12.2006 privind administrația publică locală cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Raional Hîncești DECIDE:**

1. Se ia act de Raportul consolidat **privind realizarea Planului de acțiuni referitor la controlul financiar public intern** organizat de către entitățile publice ale raionului de nivel II pentru an. 2017, (**Anexa nr.1**);

2. Managerii tuturor entităților publice subordonate Consiliului Raional **vor asigura:**

- desemnarea responsabililor de coordonarea organizării și menținerii sistemelor de management financiar și control în cadrul entității;
- consolidarea răspunderii manageriale cu privire la implementarea cadrului normativ aferent organizării și dezvoltării sistemelor de management financiar și control în subdiviziunile structurale pe care le administrează;
- realizarea acțiunilor care fortifică atingerea obiectivelor strategice și operaționale, precum și raportarea realizării acestora în termenii stabiliți;
- instituirea managementului riscurilor, inclusiv al riscurilor de corupție;
- identificarea și documentarea proceselor de bază din cadrul instituției, analiza și revizuirea activităților de control intern, instituirea unui sistem eficace de informare și comunicare;
- dezvoltarea abilităților angajaților prin realizarea activităților de instruire în domeniul managementului financiar și controlului;
- **realizarea și raportarea în termen** a obiectivelor specifice Planului de acțiuni privind implementarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2018-2020 conform HG nr.124 din 02.02.2018 cu privire la aprobarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia, precum și a recomandărilor aprobate prin Decizia CR Hîncești nr.02/17 din 26.03.2018.

3. Se recomandă **autorităților publice locale de nivelul întâi** să întreprindă măsuri similare de elaborare, examinare, monitorizare și raportare privind realizarea Planurilor de acțiuni referitor la implementarea Programului de dezvoltare a controlului financiar public intern pentru anii 2018-2020.

4. Se numesc responsabili de executarea prevederilor prezentei decizii șefii direcțiilor, secțiilor și serviciilor Consiliului raional, managerii instituțiilor bugetare.

5. Auditorul intern din cadrul Aparatului Președintelui raionului va monitoriza și va raporta anual MF conform competențelor despre implementarea și funcționalitatea sistemului de management financiar și control în entitățile publice ale raionului de nivelul II.

6. Se desemnează responsabil de controlul asupra executării prevederilor prezentei decizii Președintele raionului.

Președintele ședinței:

Vasile BREAHNĂ

Contrasemnează:

Secretarul

Consiliului Raional

Elena MORARU TOMA

RAPORT
CU PRIVIRE LA IMPLEMENTAREA PLANULUI DE ACȚIUNI
privind dezvoltarea controlului financiar public intern
pe entitățile publice din cadrul Consiliului Raional Hîncești
pentru anul 2017

Nr. d/o	Denumirea acțiunilor	Indicatorii de rezultat	Activitățile realizate
1	2	2	3
MANAGEMENTUL FINANCIAR ȘI CONTROLUL.			
Obiectivul 1. Dezvoltarea în cadrul entităților publice (în special în cadrul organelor administrației publice locale) a sistemelor adecvate de control managerial, în baza următoarelor componente:			
<i>a) mediul de control</i>			
1.1.	Mediatizarea problemei privind responsabilitățile de control managerial și instruirea managerilor/angajaților or din cadrul entităților publice, inclusiv prin suport la locul de muncă	Seminare de mediatizare și instruire a managerilor/angajaților privind responsabilitățile de control managerial, realizate; suport la locul de muncă, acordat	<p>1. În cadrul CR au fost organizate și desfășurate sistematic seminare, instruirii, ședințe și întruniri de lucru cu managerii tuturor entităților publice ale raionului (total-61 entități publice de niv.II, incl.48 instit.publ.școlare), primării localităților (39 primării), alți factori de decizie din cadrul acestora, inclusiv cu tematica mediatizării problemei privind responsabilitățile de control managerial :</p> <p>-13 ședințe/intruniri-lunare organizate de CR cu șef.Direcțiilor. Secțiilor, Serviciilor din cadr. CR, managerii instituț.de învățămînt și asist.socială, primării localităților, șefii serviciilor descentralizate;</p> <p>-2seminare organizate de UAI managerii autorităților/entităț. publice din raion și a fost acordat suport la locul de muncă în 14 entități ale CR(DGF,DÎ,DASPF,DCT,DAA,DECT,APR,SCGCD, Serv.ar hivă, 2 Centre sociale, Azil de Bătr, alt.);</p> <p>-acordate 255 misiuni de consiliere de către UAI privind function.sistem.de MFC, realiz.Program.de dezvoltare a CFPI, responsabilități de control managerial, altele conform necesităț.:</p> <p>2. Deasemenea, la nivel raional au fost organizate de către Direcțiile, Secțiile și Serviciile CR diverse seminare impunând subiect. în cauză, inclusiv:</p> <p>a)DGFin.-3seminare și 5instruirii cu manager.inst.publ. și contșefi/cca 273 particip.;</p> <p>b)DÎnv.-8instruirii cu angajații direcției și Centrul metodic și 8 instruirii la nivel raional cu managerii/directorii adjuncți din instituțiile educaționale (I.T, GM,ȘP,ȘPG.Educație timpurie)/cca 150 particip.;</p> <p>c) DCult.T.-9seminare cu specialist direcției, bibliotecarii r-lui, cadrele de învățămînt artistic din cultură. spec.și directorii din muzee, colectivele cu titlu model, precum și 4atelier de lucru. mese rotunde și instruirii cu specialist resp. din bibliotecii, muzee. 1 training cu bibliotecarii din r-n/cca 290 participanți din toate instituțiile din domeniu;</p> <p>d) DASPFamil.-8seminare cu specialist direcției și asist sociali comunitari/cca 50 particip.;</p> <p>e)DAgricult.A-18atelier de lucru/cca 100 particip. cu angajaț direcției și pers.respon.din domen.agricol, incl.diseminarea bunelor practici și schimb de experiență.</p> <p>k) DEcon.CT- 4seminare cu specialiștii direcției, șefii direcțiilor, secțiilor, service.CR, primăriile localităților, ag.economici/cca 60 particip.</p> <p>3.Toate entitățile publice din raion de niv.II (total- 61 entități) la rîndul său au desfășurat instruirii cu angajații/personalul instituției cu referire la mediatizarea problemei privind responsabilitățile de control managerial și divizarea lor, precum și instituirea unei culturi de control adecvat în cadrul acestora. Entitățile școlare (I.T și gimnaziile) din raion au organizat cite 3-5 seminare/instruirii la nivel de instituție, care au fost documentate.</p> <p>În cadrul evaluării sistem de MFC în entit publice, incl. în cadrul DCT din cadr.CR, aceste activități au fost confirmate documental.</p>
1.8.	Evaluarea sistematică a mediului de control	Raport de audit intern, elaborat	1.UAI din cadr.APR a efectuat la Direcția Cultură și Turism- 1 misiune de evaluare a funcționării celor 5 componente a sistem de MFC, inclusiv a mediului de control. În cadrul evaluării

	în cadrul entităților publice		<p>Direcției, au fost supuse controlului și instituțiile din cadrul acesteia, inclusiv: Aparatul Direcției, Biblioteca raională, Casa raională de Cultură, 4 Școli de artă plastică și muzicală, 3 Muzee, 43 Formațiuni artistice (selectiv).</p> <p>A fost elaborat 1 Raport de audit intern, oferite total - 20 recomandări pt implementare pentru toate instituțiile evaluate, care dețin atribuț.de control și supraveghere.A fost aprobat de Președ.r-lui 1Plan de acțiuni privind implementarea recomand.de AI, care prevede 19 activități;</p> <p>2.Deasemenea la compon. "Mediului de control" toate ent.publ.efectuează evaluarea conform SNCI 1-6, concomitent cu elaborarea Rapoartelor anuale privind organizarea și funcționarea sistem de MFC în instituția gestionată și emiterea Declarației priv buna guvernare conform Ordin MF nr 49 din 26.04.2012.</p> <p>3.Conform rapoartelor prezentate au fost executate de către entitățile următoarele acțiuni:</p> <p>a) Standardele de comportament etic (Cod Etic, Cod de conduit a Funcț.public, Cod.priv.deontologia profesion.din alte domenii de activit.)-au fost aprobate și aduse la cunoșt.personalului entităților;</p> <p>b) Au fost aprobate Planuri de acțiuni anticorupție pt an.2017 la nivel instituțional de către toate entit publice, care anual sînt evaluate și raportate CR. Deasemenea, prin Decizia CR nr.07/16 din 22.12.2017 a fost aprobat un Plan de acțiuni anticorupție pe an.2018-2020 și adus la cunoșt. tuturor entităților, care s-au aprobat analogice Planuri de măsuri anticorupție conform Legii nr.90 din 25.04.2008 și HParlam.nr.56 din 30.03.2017.</p> <p>c)Fișele de post ale angajaț.revizuite/actualizate,aduse la cunoștință conform SNCI 2;</p> <p>d) Majoritatea entit publice și-au aprobat pe an.de referință Programe de recrutare/promovare a angajaț. și mijloace bugetare în acest scop, precum și Planuri de instruire profesională internă pt angajați. Evidența, documentarea, executarea, monitoriz.instruirilor profesionale-se duce în mod corespunzător, însă nu toate entitățile au valorificat mijloacele financiare la acest capitol;</p> <p>e) Entităț. țin evidența demersurilor. a petițiilor în Registr special;</p> <p>4.Entitățile din domeniul învățămîntului au actualizat structura organizațională, au stabilit clar competențele;drepturile;responsabilitățile;sarcinile; obiectivele; liniile de raportare;</p>
b) managementul performanțelor și al riscurilor			
1.9.	Instruirea managerilor/angajaților or din cadrul entităților publice privind managementul performanțelor și al riscurilor, inclusiv prin suport la locul de muncă	Seminare de instruire a managerilor/angajaților privind managementul performanțelor și al riscurilor, realizate; suport la locul de muncă, acordat	<p>1. Pe perioada de referință din partea A1:</p> <p>-au fost desfășurate 2 Seminare de instruire a managerilor/angajaților privind organizarea și funcționarea sistemului de managementul financiar și control, inclusiv: managementul performanțelor și al riscurilor din cadrul entităților publice (NMAISP 10, Ordin.MF nr.189/05.11.2015-SNCI 8.9);</p> <p>-a fost acordat suport la locul de muncă pt managerii școlari/contabilii-șefi,alți specialiști în 14 entități ale CR(DGF,DÎ,DASPF,DCT,DAA,DECT,APR,SCGCD);</p> <p>-au fost acordate total 255 misiuni de consiliere.incl.179 sau cea 70% priv.sist.MFC, unde a fost expusă tematica solicitată de către managerii entit publice ale raionului cu exemple concrete pe indicatorii de performanță, pe înregistrarea riscurilor, documentarea, monitorizarea, evaluarea și raportarea acestora.</p> <p>2. Managerii entităților publice din raion de niv.II (total- 61 entități) la rîndul său au desfășurat instruirii cu angajații cu referire la managementul performanțelor și al riscurilor, acțiuni anticorupție.</p> <p>De ex, DGF-3 instruirii interne;DÎ-5 instruirii interne cu angajații din cadr.direcției și separat cu managerii din cadrul instituțiilor școlare;DASPF-3instr.interne cu spec.direcției și asist.soc.comunitari; DAA-instr.interne lunare cu specialiștii direct.; DCT-2ședințe de lucru cu spec. direcției și managerii subdiviz.din domeniul culturii; DECT-1ședință; Entitățile școlare- cite 1-2 instruirii, ședințe, ateliere de lucru; Centrele comunitare finanțate de la buget.raional- cite 1 ședință de lucru.</p>
1.13	Evaluarea sistematică a managementului performanțelor și al riscurilor în cadrul entităților publice	Raport de audit intern, elaborat	<p>1.UAI din cadr.APR a efectuat la Direcția Cultură și Turism-1 misiune de evaluare a funcționării celor 5componente a sistem.de MFC, inclusiv a managementului performanțelor și al riscurilor în cadrul entităților publice . În cadrul evaluării Direcției, au fost supuse controlului instituțiile din cadrul acesteia, inclusiv: 1 Biblioteca raională, 1 Casă de Cultură raională, 4 Școli de artă plastică și muzicală, 3 Muzec, 43 Formațiuni artistice (alăturiu).</p> <p>A fost elaborat 1 Raport de audit intern, oferite total - 20 recomandări pt implementare pentru toate instituțiile evaluate, care dețin atribuț.de control și supraveghere.A fost aprobat de</p>

			<p>Președ.r-lui l Plan de acțiuni privind implementarea recomand. de AI, care prevede 19 activități;</p> <p>2. Deasemenea prin Dispozițiile Președintelui r-lui la nivel raional (disp.nr.05-d din 17.01.2013) și în cadrul APR(disp.nr.17-d/A din 08.02.2013), au fost instituite Grupuri de lucru pentru coordonarea procesului de autoevaluare a sistem.de MFC, inclusiv a evaluării riscurilor înregistrate, a măsurilor executate în scopul minimalizării/eliminării riscurilor cu impact negativ.</p> <p>Fiecare entitate publică evaluează anual indicatorii de performanță și prezintă DGFinanțe Rapoarte privind îndeplinirea indicatorilor de performanță stabiliți în cadrul programelor/subprogramelor cu respectarea regulilor de control a limitelor de alocații/resurse conform rezultatului, produsului și eficienței obținute cu anexarea notei informative la fiecare indicator de produs stabilit la aprobarea bugetului instituției. Acest raport este verificat, generalizat de către DGF conform Ordin.nr.209 din 24.12.2015 și prezentat MFin în termen stabilit.</p> <p>Rapoartele privind evaluarea și monitorizarea riscurilor înregistrate de către entitățile publice pe an 2017 cu măsurile întreprinse privind reducerea/minimalizarea acestora, au fost prezentate CR de către majoritatea entităților pentru monitorizare, concomitent cu Raport de autoevaluare a sistem de management financiar și control și Declarația privind buna guvernare.</p>
	<i>c) activitățile de control</i>		
1.14	Instruirea managerilor/angajaților or din cadrul entităților publice privind identificarea și descrierea proceselor, inclusiv prin suport la locul de muncă	Seminare de instruire a managerilor/angajaților privind identificarea și descrierea proceselor, realizate; suport la locul de muncă, acordat	<p>1. Pe perioada de referință din partea AI: -au fost desfășurate 2 Seminare de instruire a managerilor/angajaților privind identificarea și descrierea proceselor din cadrul entităților publice, ca parte componentă a sistem.de MFC (NMAISP 12, Ordin.MF nr.189/05.11.2015-SNCI 11,12); -a fost acordat suport la locul de muncă pt managerii operaționali/contabilii-șefi, alți specialiști în 14 entități ale CR(DGF, DÎ, DASPF, DCT, DAA, DECT, APR, SCGCD, alt.); -au fost acordate total 255 misiuni de consiliere, incl. 179 sau 70% privind conformit.sistemului MFC pe toate componentele solicitate de către managerii entit. publice ale raionului cu exemple concrete de identificare a proceselor operaționale, financiare, bugetare și de suport, precum și elaborarea îndrumărilor, care vor conține descrierea proceselor enunțate;</p> <p>2. Managerii entităților publice din raion de niv.II (total- 61 entități) la rândul său au desfășurat instruire la nivel raional și în cadrul instituției cu persoanele responsabile de procesele activităților desfășurate de către acestea, inclusiv cu referire la identificarea și descrierea acestora (DGF-3seminare; DÎ-7 ateliere de lucru; DASPF-3 seminare; DAA-1seminar, DECT-5instruiri, alt.).</p>
1.21	Evaluarea sistematică ulterioară a descrierii și revizuirii proceselor de bază din cadrul entităților publice (inclusiv a proceselor financiare)	Raport de audit intern, elaborat	<p>1.UAI din cadr.APR a efectuat la Direcția Cultură și Turism-1 misiune de evaluare a funcționării celor 5 componente a sistem.de MFC, inclusiv a descrierii și revizuirii proceselor de bază din cadrul entităților publice (inclusiv a proceselor financiare). În cadrul evaluării Direcției, au fost supuse controlului instituțiile din cadrul acesteia, inclusiv: 1 Bibliotecă raională, 1 Casă de Cultură raională, 4 Școli de artă plastică și muzicală, 3 Muze, 43 Formațiuni artistice (alioriu).</p> <p>A fost elaborat 1 <u>Raport de audit intern</u>, oferite total - 20 recomandări pt implementare pentru toate instituțiile evaluate, care dețin atribuț.de control și supraveghere.A fost aprobat de Președ.r-lui l plan de acțiuni privind implementarea recomand. de AI, care prevede 19 activități.</p> <p>În cadrul misiunii de evaluare s-a constatat, că entitățile evaluate au identificat doar o parte de procese de bază pentru a fi descrise.Efectiv au fost elaborate în mai multe procece identificate Regulamente interne privind organizarea și implementarea acestora. Nu toate Regulamentele elaborate sînt perfectate în mod corespunzător.</p> <p>2 În cadrul instituțiilor școlare au fost identificate procese de bază operaționale și de suport, financiare și bugetare și au fost stabilite la nivelul DÎ controale privind managementul de calitate și financiar în cadrul instituțiilor educaționale: controale frontale, tematice, de revenire, sistematice privind executarea bugetului per instituție, alt.</p> <p>DASPF deasemenea a identificat procesele de bază din cadrul entităților publice din subordine și organizează controale în teritoriu privind gestionarea FI.SSP, alt.</p> <p>3.Entitățile și-au revizuit și au aprobat în baza Regulament.de funcționare, alte regulamente interne în diferite procese, precum sînt: drepturile salariale; achizițiile publice; organizarea evaluării performanțelor</p>

			angajaților în raport cu obiectivele individuale, desfășurarea diferitor activități interne și evenimente;
	<i>d) informația și comunicarea</i>		
1.22	Evaluarea sistemelor curente de informare și comunicare internă și externă din cadrul entităților publice	Raport de audit intern, elaborat	<p>UAI din cadr. APR a efectuat la Direcția Cultură și Turism-1 misiune de evaluare a funcționării celor 5 componente a sistem de MFC, inclusiv a sistemelor curente de informare și comunicare internă și externă din cadrul entităților publice. În cadrul evaluării Direcției, au fost supuse controlului pe componenta data instituțiile din cadrul acesteia, inclusiv: 1 Bibliotecă raională, 1 Casă de Cultură raională, 4 Școli de artă plastică și muzicală, 3 Muzee, 43 Formațiuni artistice (aliatoriu).</p> <p>A fost elaborat 1 Raport de audit intern, oferite total - 20 recomandări pt implementare pentru toate instituțiile evaluate, care dețin atribuț.de control și supraveghere.A fost aprobat de Președ.r-lui lplan de acțiuni privind implementarea recomand.de AI, care prevede 19 activități.</p> <p>În cadrul misiunii de evaluare s-a constatat, că nici DCT, nici entitățile evaluate nu au instituit pag.officială web în cadrul acestora.</p> <p>Evidența cantității, calității, periodicității informațiilor, se duce în Registrele respective manual, se efectuează periodic controlul și monitorizarea surselor de informații și destinatarilor informațiilor, respectarea termenilor prin aceste registre de informații parvenite în adresa instituției și celei de ieșire, precum și prin poșta electronică a instituțiilor din subordine.</p>
1.23	Revizuirea, după caz, a sistemelor curente de informare și comunicare internă și externă din cadrul entităților publice	Sisteme de informare și comunicare, revizuite	<p>1.Entitățile publice periodic sau după caz (conform Plan.de implementare a recomand.de AI) și-au revizuit procesele curente de informare și comunicare internă și externă, alt pe orizontală, cât și pe verticală, și invers pentru exercitarea de către angajați a atribuțiilor de serviciu, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - evidența corespondenței prin înregistrarea în Registrele de intrare și ieșire conf. HG nr.618 din 05.10.1993 cu modificări; - asigurarea gestionării eficiente a procesului de circulație a corespondenței/ Șef-secretar-executant; - monitorizarea poștei electronice prin utilizarea informațiilor din diferite surse precum colectarea informațiilor despre evenimentele, activitățile și condițiile externe necesare pentru procesul de luare a deciziilor, în special, cu privire la riscuri, precum și raportarea externă a performanțelor entității, alt; - accesul la informația furnizată prin intermediul site-ului entității conf.HG nr.188 din 03.04.2012 -pagina web oficială, care nu este formată de către toate entit publice de niv II; - respectarea dreptului cetățeanului la petiționare prin evidența petițiilor în Registrul de petiții. <p>2.Entitățile publice dispun de proceduri și mijloace de comunicare a neregulilor, fraudelor, altor elemente negative. Au fost aprobate de către entități Planuri de măsuri anticorupție pt.an2017 în baza Legii nr.90 din 25.04.2008 și Deciziei CR nr.06/21 din 18.12.2014, precum și pt an.2018-2020, care au fost comunicate tuturor angajaților pentru prevenirea și combaterea acestora în activitățile operaționale.</p> <p>3.În instituțiile publice educaționale (total 48), care gestionează bugete proprii, anual se efectuează monitorizarea și raportarea privind realizarea măsurilor aprobate, care se examinează în cadr.Consil.profesoral, adunarea gener.a angajaților și părinților, precum și de către DÎ din cadr.CR.</p>
	<i>e) monitorizarea și evaluarea</i>		
1.24	Monitorizarea continuă a sistemelor de management financiar și control din cadrul entităților publice	Raport de monitorizare, elaborat	<p>1. Entitățile publice studiază mediul extern și intern în vederea identificării unor schimbări. Majoritatea acestora monitorizează, evaluează și perfecționează continuu sistemul său de management financiar și control</p> <p>2.Entitățile publice, inclusiv cele din domeniul educației monitorizează sistematic și raportează despre funcționarea sistemelor de management financiar și control pe componente, inclusiv executarea bugetelor și indicatorilor de performanță.</p> <p>a activităților de control asigurate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servic. contabil/economice din cadr.entit publice monitorizează și raportează lunar managerilor operaț. despre executarea cheltuielilor din cadrul entității conf. bugetului aprobat, necesitatea efectuării rectificărilor bugetare (la nivel de grupe de cheltuieli, cod.economice), iar DGF-monitorizează și elaborează rapoarte Președ.r-lui și CR (semestrial, 9luni, anual) despre execut.bugetului la nivel raional conf.cerințelor act.normative și propun.pt redresarea situaț. -Servic.în domeniu din cadr.DÎ- raportează priv.organiz. și finanț. transport școlar, activitățile extrașcolare, examenele la

			<p>ireptele de finalitate, odihna de vara, tinerii specialiști, distribuirea FEI, CR, iar DÎ- respectiv monitorizează proces. și raportează Președ.r-lui și CR pe aceste procese;</p> <p>-Analogic se efectuează monitorizarea și raportarea pe fiecare domeniu de activitate, incl. asistența socială (DASPF), cultura și turism. (DCT), agricultura (DAA), economic (DECT), investiții capitale (SCGCD), achiziții publice (Spec.princ.), contabilitate/patrimoniu (Contabilit.APR,DECT), audit intern (UAI), juridic (Servic.juridic), administr.publică (SAPP), alt.</p> <p>3. La sfârșit de an bugetar se efectuează evaluarea managementului financiar privind realizarea activităților planificate și realizate cu indicarea neregularităților, riscurilor neeliminate și se elaborează <u>Anexele 1, 3, 4 și 5- Raport privind autoevaluarea sistem de MFC. Declarația de buna guvernare conform Ordin.MF nr. 49 din 26.04.2012.</u></p> <p>4.Reclamațiile cetățenilor sunt utilizate pentru identificarea și corectarea deficiențelor de control.</p> <p>5.Sint elaborate planuri de măsuri și rapoarte privind implementarea recomandărilor de audit interni și externi.</p> <p>Recomandările oferite de auditul intern și extern nu sunt implementate totalmente de către toate entitățile publice ale raionului. La acest capitol a fost raportat Președintelui r-lui pe parcursul anului 2017 prin note rapoarte privind efectuarea procedurii de urmărire a implementării recomandărilor de audit conform NMAISP 7(ordin.MF nr.105 din 15.07.2013).</p> <p><u>Pe marginea acestor rapoarte au fost înaintate 4 recomandări pt executare, adresate scrisori către toate entitățile publice implicate în procesele auditate.</u></p> <p>Concomitent, se duce controlul și la îndeplinirea Prescripțiilor din partea altor organe de control executate în entit.publice ale r-ului (Inspekția Financiară, Insp.Socială, CNAM,alt.).</p> <p>Deasemenea au fost înaintate 3 circulare IMSF fondate de către CR referitor la promovarea unui grad avansat de răspundere managerială în utilizarea mijloacelor financiare provenite din FAOMedicală, monitorizarea funcționalității sistemelor de MFC în instituțiile publice medicale.</p>
1,25	Evaluarea sistematică a managementului financiar și controlului din cadrul entităților publice	Raport de audit intern, elaborat	<p>1.UAI din cadr.APR a efectuat la Direcția Cultură și Turism-1 misiune de evaluare a funcționării celor 5 componente a sistem.de MFC. În cadrul evaluării Direcției, au fost supuse controlului toate componentele sistem de MFC în toate instituțiile din cadrul acesteia, inclusiv: 1 Bibliotecă raională, 1 Casă de Cultură raională, 4 Școli de artă plastică și muzicală, 3 Muzee, 43 Formațiuni artistice (alioriu).</p> <p>A fost elaborat 1 Raport de audit intern, oferite total - 20 recomandări pt implementare pentru toate instituțiile evaluate, care dețin atribuț.de control și supraveghere.A fost aprobat de Președ.r-lui 1plan de acțiuni privind implementarea recomand.de AI, care prevede 19 activități.</p> <p>2.Deasemenea de către UAI a fost efectuată evaluarea modului de întocmire și corectitudine a Rapoartelor cu privire la implementarea Planului de acțiuni privind Programul de dezvoltare a CFPI și a Rapoartelor privind autoevaluarea funcționării sistemului de management financiar și control în cadrul a 50 entități publice ale raionului de niv.II pe an.2016.</p> <p>A fost elaborat 1 Raport de evaluare, oferite total - 5 recomandări pt implementare pentru toate instituțiile evaluate, care dețin atribuț.de control și supraveghere.A fost aprobat de Președ.r-lui 1Plan de acțiuni privind implementarea recomand.de AI, care prevede 10 activități.</p> <p>3. Evaluarea funcționalității managementului financiar și controlului din cadrul entităților publice se efectuează și de către Grupul de lucru raional desemnat de Președintele raionului în cadrul procesului de elaborare, monitorizare și Raportare a funcționării sistem.de MFC și întocmirea anuală a Declarației de bună guvernare. S-a constatat, că Grupul de lucru raional pe anul de referință nu a raportat sistematic în mod corespunzător cu propuneri de îmbunătățire a funcționării conforme a sistem. de MFC Consiliului Raional.</p>
Obiectivul 2. Consolidarea capacităților și responsabilităților direcțiilor de finanțe și economie privind managementul și controlul financiar în cadrul entităților publice			
2.5.	Revizuirea responsabilităților și aranjamentelor curente de management și control financiar (inclusiv de delegare a responsabilităților)	Responsabilități și aranjamente de management și control financiar, revizuite	<p>În anul de referință nu au fost revizuite responsabilitățile și aranjamentele curente de management și control financiar (inclusiv de delegare a responsabilităților) ale direcțiilor economice și finanțe din cadrul Consiliului Raional (2 Direcții separate).</p> <p>La nivelul APR a fost elaborată Dispoziția cu nr. 222-d din 30.11.201 "Cu privire la consolidarea răspunderii manageriale pentru gestionarea optima a resurselor financiare în entitățile</p>

	ale direcțiilor economie și finanțe din cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea		publice ale raionului de nivelul II", prin care au fost delegate unele responsabilități managerului <u>DGF privind asigurarea controlului</u> , monitorizarea, coordonarea și analiza activităților aferente la toate etapele procesului bugetar, inclusiv a propunerilor de redistribuire a alocațiilor bugetare prezentate de către entitățile publice, finanțate de la bugetul raional și/sau altor solicitări de finanțare a unor activități planificate/suplimentare pentru implementare pe parcursul anului bugetar. Conform Dispoziției date, DGF organizează activități de control în procesul elaborării, modificării, executării și raportării exercițiului bugetar. Activitățile sînt monitorizate și raportate Președintelui r-lui sistematic în cadrul ședințelor săptămînale.
2.6.	Monitorizarea continuă a responsabilităților de management și control financiar în cadrul entităților publice, inclusiv: eficacitatea și eficiența operațiunilor; conformitatea cu cadrul normativ aplicabil; siguranța și optimizarea activelor și pasivelor; siguranța și integritatea informației	Raport anual de monitorizare, elaborat	<p>1. În scopul consolidării răspunderii manageriale pt gestionarea optimă a resurselor financiare în entit publice de niv.II, <u>Dispoziției nr.222-d din 30.11.2016</u> și Legii nr.229 din 23.09.2010, Managerii operaționali au monitorizat pe parcursul anului responsabilitățile de management financiar și control în cadrul instituției cu delegarea responsabilităților specialiștilor din cadrul contabilităților, altor specialiști conform statelor de personal privind eficacitatea și eficiența operațiunilor; conformitatea cu cadrul normativ aplicabil; siguranța și optimizarea activelor și pasivelor; siguranța și integritatea informației.</p> <p>2. Monitorizarea sistemelor de management financiar și control, precum și a responsabilităților de MFC din cadrul entităților publice se efectuează semestrial și anual de către managerii operaționali, șefii Secț. Direcț. CR și servic. RU din cadrul APR, care raportează direct Președintelui r-lui despre evaluarea acestora și îndeplinirea planurilor de activitate conform obiectivelor operaționale și responsabilității managerilor de acest proces.</p> <p>Raportarea privind monitorizarea funcționalității sistem.de MFC și responsabilităților de MFC, s-a efectuat de către <u>DGF – general pe tot raionul, iar DÎ-domeniul educației; DCT-domeniul culturii; DASPF-domeniul social;</u> la nivel de îndeplinire a indicatorilor de performanță ale entităților publice de niv.II, precum și executarea bugetului UAT de niv.II pe fiecare program/subprogram, categorie/cod.economice de cheltuieli.</p> <p>Deasemenea semestrial și anual se raportează la ședințele CR (cu aprobarea Deciziilor CR) despre executarea buget.UAT II în întregime pe raion și entități/domenii de activitate, responsabilitatea acestora, inclusiv cuprinzînd eficacitatea și eficiența operațiunilor financiare efectuate în procesul bugetar de către entit publice de niv.II; conformitatea cu cadrul normativ aplicabil a exercițiului bugetar; siguranța și optimizarea activelor și pasivelor; siguranța și integritatea informației, alt.</p>
Obiectivul 3. Consolidarea sistemului curent de evaluare, raportare a managementului financiar și controlului, precum și de emitere a declarației privind buna guvernare			
3.1.	Instruirea managerilor/angajaților or din cadrul entităților publice privind procesul de autoevaluare a sistemelor curente de management financiar și control, inclusiv prin suport la locul de muncă	Seminare de instruire a managerilor/angajaților privind procesul de autoevaluare a sistemelor curente de management financiar și control, realizate; suport la locul de muncă, acordat	<p>1. Pe perioada de referință din partea AI: -au fost desfășurate 2 Seminare de instruire a managerilor/angajaților privind procesul de autoevaluare a sistemelor curente de management financiar și control; -a fost acordat suport la locul de muncă pt managerii școlari/contabilii-șefi,alți specialiști din cadrul API, în 14 entități ale CR (DGF,DÎ,DASPF,DCT,DAA,DECT,APR,SCGCD); -au fost acordate total 255 misiuni de consiliere, inclusive privind sistem.MFC-179 sau 70% din totalul misiunilor în cadr.activității AI pe tematică solicitată de către managerii entit publice; 2.Deasemenea au fost organizate seminare și instruirii cu managerii,adj.managerilor școlari, contabilii,economistii,alți specialiști din cadr.API./ entităților publ.de niv.II privind procesul de autoevaluare a sistemelor curente de management financiar și control, după cum urmează: DGF- 3 seminare; DÎ-13instruirii (LT,GM,GMGrădin,ȘP,ȘPGrăd.); DASPF-3 instruirii interne; DAA-1instruire;DCT-2 ședințe interne cu managerii subdiviz.din domeniul culturii;</p> <p>3. Managerii entităților publice din raion de niv.II (total- 48 entități educaționale) la rîndul său au desfășurat instruirii cu grup. de lucru desemnate pt evaluarea sist.de MFC, angajații entităților cu referire la procesul de autoevaluare a sistemelor curente de management financiar și control.</p>
3.2.	Autoevaluarea, raportarea sistemului de management financiar și control, precum și emiterea declarației privind buna guvernare	Raport privind organizarea și funcționalitatea sistemului de management financiar și control, elaborat; declarația privind buna guvernare, emisă și publicată	<p>De către Grupul de lucru din cadrul CR (respons.-șeful DGF conform Dispoziț.Președ.r-lui nr. nr.05-d din 17.01.2013) a fost efectuată monitorizarea și autoevaluarea sistemului de MFC ale entit publice din cadr.CR, a fost elaborat Raportul sumar privind organizarea și funcționalitatea sistemului de management financiar și control de către CR pe an.2017 în baza Rapoartelor entităților publice de niv.II (Anexa nr.1, Anexa nr.3), precum și emisă Declarația privind buna guvernare, care este transmisă annual MF conf Ordin MF nr 49 din 26.04.2012 cu modificările ulterioare.</p> <p>Declarația privind buna guvernare pe an 2016 pe API, de niv.II a fost plasată pe pag.web oficială a CR, pe an.2017- încă nu a fost publicată.</p>
AUDITUL INTERN			

Obiectivul 5. Orientarea funcției de audit intern spre audit de sistem/audit al performanței			
5.2.	Mediatizarea în cadrul entităților publice a rolurilor și responsabilităților auditorilor interni	Seminare și acțiuni de mediatizare, realizate	Au fost desfășurate în cadrul entităților publice de niv. II - 2 seminare și sistematic/trimestrial la volantele săptămânale organizate de Președintele raionului sînt mediatizate rolurile și responsabilitățile auditorului intern în implementarea sistemului de MFC. La aceste activități participă toți managerii entit. publice din cadrul CR, cu excepț. managerilor școlari.
5.4.	Desfășurarea misiunilor-pilot mixte de audit intern cu participarea mai multor unități de audit intern	Misiuni-pilot mixte de audit intern, desfășurate	Pe parcursul anului de referință, UAI nu a participat la desfășurarea misiunilor-pilot mixte organizate de MF.
Obiectivul 6. Consolidarea eficacității activității de audit intern			
6.6.	Elaborarea și aplicarea programelor de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern a autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea	Program de asigurare și îmbunătățire a calității, elaborat și instituit; evaluări interne, realizate	A fost elaborat și instituit Programul anual de asigurare și îmbunătățire a calității activității de AI conform NMAISP 8 (Ordin.MF nr.105/15.07.2013), SNAI 1300 (Ordin.MF nr.113/12.10.2012). Au fost realizate evaluări interne/activități conform Programului, precum sînt: 1. Analiza și evaluarea riscurilor înregistrate de entitățile publice de niv. II; 2. Evaluarea periodică a activității de AI prin: a) revizuirea și supravegherea executării Plan. anual de activitate; b) furnizarea calitativă a misiunilor de conselieri; v) efectuarea misiunilor de audit/evaluare și revizuirea documentelor întocmite în cadrul misiunilor de audit/evaluare conform NMAISP.SNAI; g) revizuirea și actualizarea dosarelor de AI (curente, permanente). d) realizarea, evaluarea și monitorizarea Plan de acțiuni privind implementarea Program de dezvoltare a CFPI conf.HG nr.1041/20.12.2013 de către entitățile publice ale r-lui de niv. II; e) instituirea unor mecanisme de supraveghere, monitorizare și raportare a implementării rec.de audit/evaluare interne și externe conform Plan.de acțiuni; e) aprobarea și evaluarea anuală a obiectivelor individuale și indicatorilor de performanță a activității de AI de către Managerul-top a entit. publice; k) revizuirea, actualizarea și aprobarea fișei de post a AI; l) elaborarea și aprobarea anuală a Rapoartelor de către AI privind realizarea Plan.de acțiuni privind implementarea Program.de dezvoltare a CFPI conf.HG nr.1041/20.12.2013, a Plan.de acțiuni a activității de AI, a rezultatelor Programului de de asigurare și îmbunătățire a calității activității de AI.
6.7.	Identificarea și aplicarea unui mecanism eficient de motivare a auditorilor interni din sectorul public	Mecanism de motivare a auditorilor interni, funcțional	Nu există.
6.8.	Elaborarea rapoartelor de audit intern conform prevederilor Standardelor naționale de audit intern și Normelor metodologice de audit intern în sectorul public	Rapoarte de audit intern, elaborate conform prevederilor standardelor și normelor metodologice de audit intern	UAI a elaborat următoarele rapoarte conform prevederilor Standardelor și Normelor metodologice de audit intern în sectorul public pe anul de referință: 1. Raport anual a activit.de AI conform prevederilor Ordin.MF nr.113 din 15.09.2011 (prezentat MF și APR), inclusiv raportarea privind Programul de asigurare și îmbunătățire a calității în activitatea AI (SNAI 1320); 2. Rapoart privind realizarea Plan de acțiuni privind implementarea Program.de dezvoltare a CFPI conform HG nr.1041/20.12.2013 de către entitățile publice ale r-nului de niv. II; 3. Au fost elaborate în anul curent 3 Rapoarte de audit/evaluare: 3.1 Evaluarea legalității perfectării documentelor de primire-predare a locuințelor sociale din r-nul Hîncești construite în rezultatul implementării Proiectului BERD, Faza II în 3ent publ. Înaintate 16 recomandări, Elaborate 1 Plan de acț. cu 61 activități; 3.2 Evaluarea conformității sistemului de MFC la DCT Hîncești (10 instit. evaluate din cadr. Direcției, alt.-selectiv). Înaintate 19 recomandări, Elaborate 1 Plan de acț. cu 19 activități; 3.3 Evaluarea corectitudinii și mod.de întocmire a Rapoartelor cu priv. la implementarea Plan.de acțiuni priv. Program.de dezvoltare a CFPI și a Rapoartelor priv. autoevaluarea funcționării sistemului de MFC în 50 entit. publice ale r-nului de niv. II. Înaintate 5 recomandări, Elaborate 1 Plan de acț. cu 10 activități; 4. Desfășurate 3 controale ad-hok, verificate 11 entități publice. Elaborate 2 Note-informative și 1 Notă-aviz pe marginea acestora cu 10 recomandări pt implementare. Elaborate 3-demersuri către entit. evaluate, realizate 9 recomandări pe marginea controalelor efectuate 5. Elaborat 1 Notă-Raport privind urmărirea implementării recomandărilor de audit/evaluare intern și extern, înaintate demersuri către entit. evaluate privind realizarea recomand. de audit
Obiectul 8. Armonizarea procedurilor de management financiar și control, precum și de audit intern cu bunele practici naționale și internaționale			

8.1.	Organizarea și desfășurarea sistematică a ședințelor, întrunirilor, atelierelor de lucru de diseminare a bunelor practici și schimb de experiență pentru facilitarea organizării și dezvoltării sistemului de management financiar și control în cadrul entităților publice	Ședințe, întruniri, ateliere de lucru, organizate și desfășurate sistematic	În cadrul CR au fost organizate și desfășurate sistematic ședințe și întruniri de lucru cu managerii entităților publice ale raionului, alți factori de decizie din cadrul acestora, inclusiv: -13 ședințe/intruniri cu șef.Direcțiilor,Secțiilor,Serviciilor CR, managerii instituț.de învățămînt și asist.socială, primarii localităților, șefii serviciilor desconcentrate, organizate de specialiștii subdiviziunilor APR/CR; -3seminare organizate de către DGF și 8instruiri-DÎ cu managerii școlari, șefii subdiviziunilor CR, contabilii-șefi/economist Referitor la organizarea și dezvolt. sistemului de management financiar și control în cadrul entităților publice, implementarea Programului de dezvoltare a CFPI, probleme ce țin de domeniul financiar-economic, juridic, achiziții publice, investiții capitale, proiecte investiționale, măsuri privind integritatea și antifraudă, consolidarea răspunderii manageriale și delegarea atribuțiilor, actualizarea fișelor de post a angajați ; -2seminare organizate de AI referitor la funcționalit.sist.de MFC conform Legii nr.229 din 23.09 2010, Ordin.MF nr.189 din 05.11.2015 (SNCISP), realiz.HG nr.1041 din 20.12.2013, Ordin.MF nr.49 din 26.04.2012, alte acte normative; -13ateliere de lucru/lunar organizate de DÎ cu managerii școlari, adj. acestora incl. cu prezentarea materialelor pregătite de AI privind funcționalitatea sist. de MFC pe cele 5 componente și a Programului de dezvoltare privind CFPI.
8.2.	Organizarea și desfășurarea sistematică a ședințelor, întrunirilor, atelierelor de lucru de diseminare a bunelor practici și schimb de experiență cu conducătorii și angajații unităților de audit intern pentru facilitarea exercitării activității de audit intern	Ședințe, întruniri, ateliere de lucru, organizate și desfășurate sistematic	1.În an.2017 a fost organizat un seminar de către AA din RM, în cadrul căruia s-a produs și un schimb de experiență cu conducătorii și angajații unităților de audit intern din organelle APC, unele raioane care au fost prezente pentru facilitarea exercitării activității de audit intern; 2.Sistematic se discută și telefonic cu AI din alte raioane referitor la activitatea de AI în cadr.CR, incl. aplicarea și respectarea NMAISP, SNAI, planificarea și îndeplinirea Planurilor de activitate a AI, realizarea misiunilor de audit/evaluare, alt.
Obiectivul 9. Coordonarea proiectelor de acte normative și raportarea activităților cu privire la controlul financiar public intern			
9.2.	Cooperarea și coordonarea planurilor și proiectelor de acte normative cu Curtea de Conturi	Planuri de activitate anuale, transmise Curții de Conturi, proiecte de acte normative, coordonate	Planurile și Rapoartele de activitate anuale, elaborate de către UA au fost transmise concomitent Curții de Conturi. Propuneri de coordonare/modificare din partea CC nu au parvenit pe perioada de referință. Referitor la coordonarea proiectelor de acte normative, propuneri de solicitare a acestora din partea Curții de Conturi nu au fost înregistrate.

**Ex. Auditor intern
în Aparatul Președintelui raionului Hîncești**

Valentina Braga

V. Braga

Secretarul Consiliului Raional Hîncești

Elena MORARU TOMA

E. Toma

